

de leden waterschappen

datum
20 februari 2020

ons kenmerk
105429/BT

contactpersoon
A. van Houten

betreft
Ontwikkelingen stikstofproblematiek

uw kenmerk

e-mail
ahouten@uvw.nl

doorkiesnummer
06-25567348

Geachte leden,

In navolging op de brieven van de afgelopen maanden over de buitenwerkingtreding van het Programma Aanpak Stikstof (PAS) stuur ik u hierbij een update over de ontwikkelingen. Het stikstofdossier is nog steeds volop in beweging en ik informeer u hierbij graag over de voor de waterschappen relevante zaken. Deze update bestaat uit:

- A. Een samenvatting en eerste reactie op de Kamerbrief (zie bijlage) van 19 februari over een natuurbank voor oa waterveiligheid
- B. Belangrijkste uitkomsten Bestuurlijk Overleg met de minister van LNV op 19 februari
- C. De inbreng voor het algemeen overleg Stikstof met de Kamer van 20 februari
- D. Beheer en onderhoud op aanpakstikstof.nl

A. Een samenvatting en eerste reactie op de Kamerbrief van 19 februari

In de Kamerbrief van 19 februari (zie bijlage) schetst minister Schouten (LNV) de eerste contouren van een natuurbank voor onder andere waterveiligheidsprojecten. De belangrijkste passages:

- *Inrichting natuurbank*
Het kabinet stelt 125miljoen euro beschikbaar voor een natuurbank. Dit betekent dat er grote natuurgebieden aangelegd gaan worden ter compensatie van projecten van het Rijk en waterschappen die een groot openbaar belang vertegenwoordigen. Het gaat hierbij voornamelijk om projecten in het kader van de Rijksinfra- en waterveiligheid en defensieprojecten die een veiligheidsbelang vertegenwoordigen. Daarnaast stelt het rijk nog eens 125miljoen euro beschikbaar
- *Doel*
De natuurbank heeft tot doel om op een gecoördineerde manier natuurcompensatie- en -verbeteringsmaatregelen te nemen en vast te leggen. Projecten van het Rijk en waterschappen die voor hun vergunning een beroep doen op de ADC-toets kunnen de natuur uit de natuurbank gebruiken als compensatiemaatregel.
- *Werkwijze*
Deze maatregelen worden zeggend 'op voorraad' uitgevoerd: stikstofgevoelige habitats worden aangelegd en uitgebreid op die plekken waar ze al voorkomen. Projecten kunnen een beroep doen op de natuurbank zodra de compensatienatuur daadwerkelijk is geborgd. Dit zal enkele jaren in

beslag nemen. De 125 miljoen euro die beschikbaar is voor de natuurbank wordt besteed aan het opzetten, vullen en beheren van de natuurbank. Tot het moment dat de bank volledig operationeel is, is een deel van de middelen beschikbaar voor het treffen van compenserende maatregelen voor Rijksinfra- en waterveiligheidsprojecten.

- *Instandhoudingsdoelstellingen en KRW*

Een tweede 125 miljoen euro komt beschikbaar voor terreinbeherende organisaties voor natuurherstel en -verbetering ten behoeve van het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen. Maatregelen die in aanmerking voor financiering kunnen komen zijn bijvoorbeeld het versnellen en waar nodig intensiveren van natuurherstelmaatregelen, het nemen van hydrologische maatregelen in en rondom natuurgebieden, het versneld inrichten van reeds verworven natuurgronden, het verwerven van zogenoemde 'sleutelhectares' om versnippering van natuur tegen te gaan en robuuste ecologische verbindingen te realiseren, en het behalen van doelen in het kader van de Kaderrichtlijn Water.

De Unie van Waterschappen is blij dat het kabinet doorpakt met het nemen van maatregelen om waterveiligheidsprojecten doorgang te kunnen laten vinden, en daarbij geen onderscheid maakt tussen (rijks-) HWBP- en overige projecten in het kader van de waterveiligheid. Aan de andere kant is er nog veel onduidelijk, onder meer over de termijn waarop de projecten hiervan kunnen profiteren, en hoe er in de tussentijd wordt omgegaan met projecten waarvan de vergunning op de natuurcompensatie dreigt stuk te lopen. LNV gaat in elk geval op zeer korte termijn met de Unie om tafel om de knelpunten helder te krijgen en deze regeling nader uit te werken.

B. Belangrijkste uitkomsten overleg met minister van LNV op 19 februari

Reactie op Kamerbrief

Namens de waterschappen heeft Hetty Klavers complimenten geuit voor de Kamerbrief die op 19 februari is verschenen: waterveiligheidsprojecten zijn daar goed in geborgd. Hiermee is gehoor gegeven het dringende verzoek van de Unie van Waterschappen. Daarnaast hebben de waterschappen nogmaals hulp aangeboden en opgeroepen samen te werken bij de uitwerking, vooral ook voor projecten die de korte termijn uitgevoerd moeten worden. IPO liet weten graag samen op te trekken en deed de oproep om tijdiger te worden geïnformeerd over dit soort kabinetsplannen. De minister benadrukte de urgentie om waterveiligheidsprojecten doorgang te laten vinden en in de uitwerking samen op te trekken met provincies en waterschappen.

C. Hoofdpunten inbreng algemeen overleg stikstof 20 februari

Op 20 februari staat een algemeen overleg Stikstofproblematiek met minister Schouten gepland. De waterschappen vragen daar graag aandacht voor de volgende onderwerpen:

- De stikstofproblematiek vraagt om een integrale aanpak;
- Waterschappen vrezen belemmeringen voor het realiseren van meekoppelkansen.

Samenhang met waterkwaliteit

Bij het stikstofdossier gaat het om de stikstofemissie naar de lucht die vervolgens neerslaat op natuurgebieden. Een groot deel van de ammoniakemissie (een stikstofverbinding) ontstaat als urine en mest bij elkaar komen (wat hoofdzakelijk in stallen gebeurt) en in veel mindere mate bij de bemesting van percelen. Wat betreft de maatregelen die nodig zijn om de luchtemissie tegen te gaan, pleiten de waterschappen voor een integrale aanpak die ook rekening houdt met het halen van de andere doelstellingen die de landbouw heeft, zoals de verplichtingen op basis van de Nitraatrichtlijn en de Kaderrichtlijn water. Voorkomen moet worden dat maatregelen voor het stikstofdossier negatieve effecten hebben op de waterkwaliteit. Het is hierbij niet wenselijk dat de – door de waterschappen ge-co-financierde – budgetten voor watermaatregelen in landelijk gebied worden gebruikt voor de aanpak van de emissies naar de lucht.

Meekoppelen

Nederland staat voor een aantal grote transities bijvoorbeeld op het gebied van verduurzaming. Conform de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is het daarvoor van groot belang om functies te combineren en verschillende doelen aan elkaar te koppelen. Waterschappen pleiten daarom nog steeds voor een NOVI-afwegingskader om projecten te kunnen prioriteren. De Unie van Waterschappen heeft de zorg dat bijvoorbeeld bij aanleg of aanpassing van een rioolwaterzuiveringsinstallatie, de (aanpassing van de) installatie zelf wel doorgang kan krijgen, maar aanvullende activiteiten als de aanleg van duurzame energievoorziening of bijvoorbeeld een energie- en grondstoffenfabriek, niet zouden kunnen. De Unie wil voorkomen dat met de enkele mogelijkheid van een ADC-toets voor de grote projecten, de ambities op het gebied van bijvoorbeeld de energietransitie en de circulaire economie in de knel komen.

D. Beheer en onderhoud op aanpakstikstof.nl

Werkzaamheden die vallen onder bestendig beheer en onderhoud zijn vrijgesteld van het berekenen van een eventuele stikstofdepositie. Dit is meermaals bevestigd, onder andere door de landsadvocaat. Het valt ook te lezen op de website [aanpakstikstof.nl](https://www.aanpakstikstof.nl) die onlangs is gelanceerd. Op deze website vindt u al het laatste nieuws en relevante documenten rond de stikstofproblematiek. Meer informatie over beheer en onderhoud staat hier <https://www.aanpakstikstof.nl/achtergrond/vragen-en-antwoorden/kamerbrief-13-november-2019-maatregelen-natuur-bouw-infrastructuur/infraprojecten>.

De Unie stemt inhoudelijk af met juristen en ecologen van de waterschappen en houdt u middels dit soort updates op de hoogte over de ontwikkeling in dit stikstofdossier. Wij vragen u deze update binnen uw organisatie te verspreiden. Contactpersoon binnen de Unie van Waterschappen is Anke van Houten (ahouten@uvw.nl).

Hoogachtend,

Cathelijn Peters
Waarnemend algemeen directeur